

POST-IT KVALME

Anonyme Antropologer taler ud

Nedenstående samtale finder sted mellem tre antropologer: Ingeborg, Josefine og Jørgen.

De mødte hinanden på første semester, men fik for alvor kontakt efter de alle skrev speciale med udgangspunkt i Guatemala. Ingeborg er i midten af trediverne og ph.d. Hun underviser på universitetet, men ikke på et antropologisk institut, i faget "Kvalitativ metode". Josefine, kaldet José, har rundet 40 og er projektleder i en større dansk virksomhed efter flere år i en NGO. Jørgen er midt i trediverne og har et job som udviklingskonsulent i kommunalt regi.

For alle tre gør det sig gældende, at de har minimum ti års erhvervs- eller forskningserfaring.

Og Josefine har bagt græskartærte.

Tirsdag aften kl 19.30 i Josefines lejlighed, som hun deler med sin kæreste Hans. Vi entrerer scenen midt i en samtale:

Josefine: "..... så bød vi på huset, men jeg er virkelig i tvivl. Det koster jo næsten fem millioner!"

Jørgen: "Er det ikke også lidt, som om koncentrationen af 'voksne' antropologer er ret høj i Åbyhøj?"

Ingeborg (åbner hjemmavant et skab): "Den tørte dufter virkelig godt, Josefine! Skal jeg dække til Hans også?"

Josefine: "Han kommer først senere. Kom og spis!"

De sætter sig til bordet. Josefine sætter et fad med varm tørte og en skål salat frem. De tager på skift af maden og begynder at spise. Vi får et klart indtryk af, at dette ikke er første møde mellem de tre.

Jørgen (henvendt til Josefine): "Søger du stadig job, José?"

Josefine: "Ja, for Søren! Kollegerne er rigtig søde, men... det er så uklart, hvad der forventes af mig. Det er lidt, som om, jeg kan fixe alt med 'de der metoder', men ingen har et reelt indblik i mine kompetencer, lytter til mine tidsoverslag eller forholder sig til brugerne. Jeg skal bare levere nogle indsigter, som er en grov reduktion af menneskers liv. Vil I have vin?"

Jørgen: “Tak! Det lyder ufedt! Jeg var ude på et af vores biblioteker den anden dag. Al respekt for den indsats, de ansatte lægger i at blive et solidt kulturhus og et bredt tilbud, men... Da jeg var på vej ind til vores workshop, så overhører jeg to af medarbejderne inde fra kopirummet. Den ene spørger den anden, om de skal følges over til workshoppen. Og ved I hvad den anden svarer? ‘Ok, men lad os skynde os, så vi ikke får dårlige pladser oppe foran. Og hvis der er post-its, så brækker jeg mig!’ Shit! Heldigvis arbejder jeg ikke med post-it, men jeg ved, at deres egen udviklingskonsulent gør. Faktisk har jeg sjældent set et bedre post-it-lager. Udvalget af både farver og størrelser er vanvittigt. Men hvis medarbejderne er så trætte af at blive inddraget, at de får kvalme af post-its, gad vide, hvad borgerne så tænker!? Er det det samme med jeres brugere, José?”

Josefine: “Næ, ikke helt. Jeg oplever faktisk en stor fortællelyst hos de brugere, som vi tester produkter med. Men ind imellem så er det jo lidt som den der... *Fieldwork in Morocco*-bog? Den der fra andet semester?”

Ingeborg: “Med den hvide forside?”

Josefine: “Ja, altså den hvor antropologen beskriver, at man først får kontakt til landsbytossen og derefter måske finder en gatekeeper, og så åbnes felten langsommeligt op. Eller er det Abu-Lughod? Jeg kan altså ikke huske det længere... men altså jeg har bare tit oplevelsen af, at det enten er landsbytossen eller brugerekspertes, der taler med os. Det er sværere at få fat i mere ‘repræsentative’ mennesker, hvis man overhovedet må sige det? Altså svært at få en fornemmelse af, at jeg for alvor kommer i dybden. Ofte har jeg ganske kort tid med den enkelte, og så afleverer jeg tre bulletpoints med ‘kerneindsigter’. Det kan måske bruges, men det er jo nærmest en karikatur. Jeg misunder din forskningstid, Ingeborg!! ...Også selvom jeg ikke engang kan mit 2.semester-stof længere. Jeg føler mig altså ikke helt som antropolog.”

Jørgen: “Jeg kan godt følge det! Men jeg tror, at problematikken i kommunen er, at ‘brugerinddragelse’ blev virkelig hipt for ti år siden, men hverken medarbejdere eller borgere føler sig reelt hørt. Altså, de deltager og deler ud af deres viden og liv og oplever så, at der sker... intet! Det er svært for mig. Jeg synes, jeg går på kompromis med både faglighed og etisk kompas. Du er efterhånden vores eneste antropolog, IngeB!”

Ingeborg: “Nahhhhh. Men post-it kvalme alligevel? Er det helt forkert at sige, at I begge er ansat på baggrund af jeres antropologiske værktøjskasse, men når I anvender metoderne, så ved jeres ledere ikke, at der følger meget mere med? At metoderne ikke er et *quick fix*?”

Josefine: “Det er nok ikke helt ved siden af. Men det er alligevel lidt skræmmende at have brugt 5 år på studiet og så alligevel miste sin følelse af at være antropolog relativt hurtigt efter specialet er bestået. Er det anderledes på uni? Vil du have mere tærte?”

Ingeborg: “Tak! Det smager virkelig godt! Jamen, jeg synes nok stadig, at jeg er antropolog, når jeg har forskningstid, men det har jeg bare sjældent. For nyligt underviste jeg 500 studerende i kvalitativ metode, og det gør altså lidt ondt, når de studerende efter en kort deltagerobservationsøvelse med sidemakkeren skriver på deres LinkedIn-kompetencer, at de kan ‘qualitative research’. Det er jo ikke i ond mening, men...”

Jørgen “Det udvander jo også vores faglighed, hvis vi netop ansættes på dét med metoderne uden blik for metodernes kontekst og dine studerende samtidig kan brande sig med samme overskrift. Måske det har en sammenhæng med mængden af kommunale udviklingskonsulenter, der mener, at de inddrager, fordi de bruger post-its, men glemmer, at de også skal *læse* post-its, analysere og følge op. Ej, det var nok lidt groft generaliserende, men det er bare den oplevelse, jeg har.”

Josefine: “Det er altså lidt grotesk. Jeg gad virkelig godt et fyraftensmøde om det for eksempel. Altså med metodediskussion og konsekvenserne i forhold til de ansættelser, vi får.”

Jørgen: “Ja, men jeg kan jo ikke tale om det uden at være illoyal over for mit arbejde eller nærmest bryde min tavshedspligt. Jeg har ikke ligefrem ledere, der jubler, hvis jeg fortæller dem, at jeg synes, vi arbejder uetisk. Jeg har forresten husket chokoladekagen”

Ingeborg: “Ej, I skal lige se noget!”

Ingeborg går ud i gangen og imens smalltalker Jørgen og Josefine om hjemmestrik og instagram, om muligheden for at købe uld online.

Jørgen: “... men jeg synes faktisk det er svært at være forbruger. Hvornår kan jeg overhovedet købe noget, uden at det skader andre?”

Josefine: “Ej, Jørgen, det er simpelthen for negativt! Ligesom metoderne – ja, den vender vi lige tilbage til! For jeg er med på, at du møder post-it kvalme blandt de ansatte og føler, at vores fag reduceres til et metodisk spændende – ja næsten magisk – indspark uden konsekvenser for noget, men det er altså ikke helt dækkende for min oplevelse. Ja, jeg har lige været med på et økonomi-møde, hvor min chef delvist forventede, at jeg kunne forudsige fremtiden og delvist forventede, at jeg kunne udrede den nuværende situation, som vi står i. Men det er altså også en kompliment!

Det er jo netop, fordi han ser, at de borgerindsigter, jeg laver, er værdifulde. OG at de tager konteksten med. Han kan se, at når jeg lytter i brugerinddragelse, så kan vi lave andet end pseudoprojekter – vi kan faktisk også rykke noget!”

Jørgen: “Men du sagde, at du søgte...?”

Josefine: “Ja, jeg er ikke altid helt oppe at ringe over at skulle levere pointer på få minutter og overvejer kraftigt at rykke et andet sted hen, men jeg kan ikke give skylden for det hele til kombinationen af chef + metoder. Jeg ser det i høj grad som mit ansvar at formidle til min leder, hvilke konsekvenser metodevalgene har for projektets videre forløb. Det kan jeg netop ikke forvente, at han kan gennemskue.”

Ingeborg (vender tilbage til bordet): “Se lige!! Jeg har skaffet chokolade fra Guatemala! Har I klaret verdenssituationen imens? Snakker vi uld eller metode?”

Jørgen: “Hold op, det dufter godt! Helt hjemmavant! José giver mig en lille opsang for at være pessimist, men jeg kan ikke være i dårligt humør til duften af god chokolade!”

Ingeborg: “Haha, du er da pessimist! Vores helt egen sure gamle, strikkende mand! For jeg må også sige, at jeg er rigtig glad for at nuancere de studerendes forståelse af metoder og dermed deres tilgang til at arbejde med andre mennesker. Jeg føler, at jeg med min baggrund virkelig kan bidrage med noget, dele mine erfaringer og give dem nogle konkrete værktøjer, især fordi bøgerne ofte er mangelfulde i forhold til det praktiske aspekt. Altså, hvad gør man helt konkret? Men derfor er det stadig vildt, at de studerende kan skrive kvalitativ metode på deres CV, selvom de aldrig har været ude i felten. De skal lære, hvad vi har lært på 5 år, på et enkelt kursus som nok burde hedde ‘introduktion til kvalitativ metode’.”

Josefine: “Ja, Jørgen, som jeg sagde, så ser min chef også potentialer og muligheder i at have mig med. For nyligt sagde han til vores app-udvikler, at jeg kan forudsige fremtiden. Lad mig lige smage den chokolade! Er det Fabiola, der har sendt det? Hold op, jeg savner rigtigt feltarbejde. Sådant felt, der dufter lidt eksotisk, er lidt mere farverigt, lidt mere smagfuldt og ikke koster fem mio. i Åbyhøj.”

Jørgen: “Ja, ubetinget! Jeg ville være klar på en flyver i morgen. Men måske vi også romantiserer felten lidt? Jeg må jo tage pessimist-rollen alvorligt og minde jer om, hvor trætte I var, da vi mødtes i Guatemala City. Ja, glade af vulkaner og klædt i smukke, farverige gevandter, men også ud-

kørte og med notesbøger fulde af dilemmaer i tasken. Det er i det mindste fordelen ved mit job: når de biblioteksansatte ørler post-its i regnbuefarver, så sætter jeg mig i mit lille miljøsvin af en golf 2 og kører over kommunegrænsen. Jeg går hjem, smækker fødderne op og nyder måske lidt, at det største antropologiske dilemma min aften indeholder, er, om jeg skal kaste lænestolsindsigter efter ‘Alene i Vildmarken’ eller ‘Gift ved Første Blik’ på DR.”

Ovenstående er baseret på en række virkelige hændelser og en række virkelige personer, der for relationers skyld er anonymiseret.